

ՄԻԱՄՆԱԿԱՆ ՔՆՆՈՒԹՅՈՒՆ

2018

ՀԱՅՈՑ ՊԱՏՍՈՒԹՅՈՒՆ

ԹԵՍ 2

Խմբի համարը

Նստարանի համարը

Հարգելի՝ դիմորդ

Խորհուրդ ենք տալիս առաջադրանքները կատարել ըստ հերթականության: Ուշադիր կարդացե՛ք յուրաքանչյուր առաջադրանք և պատասխանների առաջարկվող տարբերակները: Եթե Ձեզ չի հաջողվում որևէ առաջադրանքի անմիջապես պատասխանել, ժամանակը խնայելու նպատակով կարող եք այն բաց թողնել և դրան անդրադառնալ ավելի ուշ:

Զեր առջև դրված թեստ-զրբույկի էջերի դատարկ մասերը ազատորեն կարող եք օգտագործել սևագրության համար: **Թեստ-զրբույկը չի ստուգվում: Ստուգվում է միայն պատասխանների ձևաթուղթը:**

Առաջադրանքները կատարելուց հետո չմոռանար պատասխանները ուշադիր և խնամքով նշել պատասխանների ձևաթորում: Պատասխանների ձևաթորի ճիշտ լրացումից է կախված Ձեր քննական միավորը:

Մարդում ենք հաջողություն:

Ա մակարդակ

1

Ե՞րբ է կառուցվել Արտաշատ մայրաքաղաքը.

- 1) Ք. ա. մոտ 160 թ.
- 2) Ք. ա. մոտ 185 թ.
- 3) Ք. ա. մոտ 175 թ.
- 4) Ք. ա. մոտ 165 թ.

2

Ե՞րբ հրաժարական տվեց Ալեքսանդր Խատիսյանի կառավարությունը.

- 1) 1920 թ. մայիսի 10-ին
- 2) 1920 թ. մայիսի 13-ին
- 3) 1920 թ. մայիսի 5-ին
- 4) 1920 թ. նոյեմբերի 25-ին

3

Ե՞րբ է առաջին անգամ հիշատակվում «Նախի» երկրանունը.

- 1) Ք. ա. XIII դարում
- 2) Ք. ա. XIV դարում
- 3) Ք. ա. XI դարում
- 4) Ք. ա. XII դարում

4

Լեռնային Ղարաբաղը Հայաստանին միավորելու շարժումը սկսվեց.

- 1) 1988 թ. փետրվարին
- 2) 1989 թ. մարտին
- 3) 1985 թ. մարտին
- 4) 1986 թ. դեկտեմբերին

5

Ե՞րբ է ստեղծվել մանրանկարներով զարդարված և մեզ հասած առաջին ամբողջական ձեռագիրը.

- 1) 989 թ.
- 2) 1001 թ.
- 3) 961 թ.
- 4) 851 թ.

6

Ե՞րբ է սկսվել արևմտահայության զանգվածային վերաբնակեցումը ռուսական տերությանն անցած տարածքներ.

- 1) 1830 թ.
- 2) 1829 թ.
- 3) 1833 թ.
- 4) 1831 թ.

7 Ե՞րբ է անգլիական «Արևելահնդկական ընկերությունը» պայմանագիր կնքել հայ վաճառականների հետ.

- 1) 1683 թ.
- 2) 1699 թ.
- 3) 1688 թ.
- 4) 1690 թ.

8 Ե՞րբ է իշխել Կոստանդին I-ը.

- 1) 1129–1137 թթ.
- 2) 1082–1117 թթ.
- 3) 1095–1100 թթ.
- 4) 1100–1129 թթ.

9 Ու՞մ հրամանով սպանվեց Աղասի Խանջյանը.

- 1) Բերիայի
- 2) Գ. Զինովևի
- 3) Լ. Տրոցկու
- 4) Լ. Կամենսկի

10 Վասակ սպարապետը որտե՞ղ է վերաբարել պարսիկներից ազատած հայ Արշակունի թագավորների աճյունները.

- 1) Կուաշում
- 2) Անիում
- 3) Անգեղում
- 4) Աղձում

11 Ո՞վ է 1905 թ. Բաքվի ինքնապաշտպանությունից հետո դեկավարել Երևանի նահանգի ինքնապաշտպանությունը.

- 1) Արմեն Գարոն
- 2) Նիկոլ Դումանը
- 3) Քենին
- 4) Վարդանը

12 Հայկական դիվիզիաներից ո՞րն է առաջինը Հայրենական մեծ պատերազմի ժամանակ մեկնել ռազմաճակատ.

- 1) 408-րդ
- 2) 76-րդ
- 3) 390-րդ
- 4) 89-րդ

13

Ո՞րն է Հայկական լեռնաշխարհի կենտրոնում ձգվող լեռնաշղթան.

- 1) Գեղամա
- 2) Արցախի
- 3) Հայկական Պար
- 4) Հայկական Տավրոս

14

Ո՞ր պատմիչն է վկայել, որ Տիգրանակերտում եղել է թատրոն.

- 1) Դիոն Կասփոսը
- 2) Պլուտարքոսը
- 3) Տակիտոսը
- 4) Պոլիբիոսը

15

Քանի՞ սեպագիր արձանագրություն է պահպանվել Վանի թագավորության շրջանից.

- 1) ավելի քան 2000
- 2) ավելի քան 2500
- 3) ավելի քան 1000
- 4) ավելի քան 1500

16

Ո՞վ էր Հայաստանի առաջին հանրապետությունում հանրային կրթության և արվեստի նախարարը.

- 1) Յու. Ղամբարյանը
- 2) Լևոն Շանթը
- 3) Գուրգեն Էղիլյանը
- 4) Նիկոլ Աղբալյանը

17

Ո՞վ է մեջքերված խոսքի հեղինակը.

«Ժիտել՝ նշանակում է սպանել զոհերին երկրորդ անգամ»:

- 1) Անդրեյ Սախարով
- 2) Առնոլդ Թոյների
- 3) Էլի Վիզել
- 4) Ֆրիտյոֆ Նանսեն

18

Ընտրել հայոց թագավորի խոսքի ճիշտ շարունակությունը.

«Հայոց տան տերն ու թագավորը ես եմ, և ես քեզ չեմ տալիս հայոց երկիրը».

- 1) «որովհետև դու ինձ խաբեությամբ ես կալանավորել»
- 2) «որովհետև դու ինձ խաբեությամբ ես բերել Կոստանդնուպոլիս»
- 3) «որովհետև դու ինձ խաբեությամբ ես դուրս բերել Հայոց տանից»
- 4) «որովհետև դու ինձ խաբեությամբ ես հեռացրել Հայոց տանից»

19

Խալդյան դարպասը հետազայում ի՞նչ է կոչել ժողովուրդը.

- 1) Սրբազն մուտք
- 2) Մհերի դուռ
- 3) Խալդիի դուռ
- 4) Մենուայի դուռ

20

1917 թ. արևմտահայ գորաբաժինը կյանքի կոչելու համար ստեղծված գործադիր մարմինը կոչվել է՝

- 1) Հայոց ազգային խորհուրդ
- 2) Կովկասի գործերի արտակարգ կոմիսարիատ
- 3) Հայաստանի ապահովության խորհուրդ
- 4) Հայ զինվորական միություն

21

Ինչո՞ւ պարսից զորքը 484 թ. Հայաստանից արագորեն վերադարձավ Պարսկաստան.

- 1) Որովհետև պարսից զորքերը Ճորա պահակի մոտ պարտություն էին կրել հեփթաղներից, իսկ Պերող արքան գերի էր ընկել:
- 2) Որովհետև պարսից զորքերը Ներսեհապատի ճակատամարտում պարտություն էին կրել և մեծ քանակությամբ զոհեր տվել:
- 3) Որովհետև պարսից զորքերը Միջին Ասիայում պարտություն էին կրել հեփթաղներից, իսկ Պերող արքան սպանվել էր:
- 4) Որովհետև պարսից զորքերը Ճարմանայի ճակատամարտում հաղթանակ տանելուց հետո շարժվելու էին դեպի Բյուզանդիա:

22

Թվարկվածներից որո՞նք են ճիշտ արտահայտում պատմական իրադարձությունների պատճառները.

- ա. Ա. Կիրովի սպանությունը պատճառ հանդիսացավ տրոցկիստների ազատ գործունեության համար:
- բ. 1949 թ. Հայաստանից բոլոր սփյուռքահայերի՝ Ալթայի երկրամաս արտաքսվելու իրական պատճառը նրանց անդամակցությունն էր «Դաշնակցություն» կուսակցությանը:
- գ. 1925 թ. խորհրդա-թուրքական պայմանագրի դենոնսացիան պայմանավորված էր Երկրորդ աշխարհամարտում թուրքիայի՝ Գերմանիային փաստացի դաշնակցելով:
- դ. Ա. Խանիկերյանցի ձերբակալման պատճառը դավաճանությունն էր հայրենիքին:
- ե. Սառը պատերազմը պատճառ հանդիսացավ, որ ԽՍՀՄ դեկավարությունը հրաժարվի թուրքիայից հայկական հողերի պահանջներից:

- 1) բ, դ
- 2) գ, ե
- 3) ա, գ
- 4) ա, ե

23

Ստորև բերված պատմական իրադարձություններից ո՞րն է տեղի ունեցել չորրորդը՝ ըստ ժամանակագրական հաջորդականության.

- ա. Հրանտ Դինքի սպանությունը
բ. Լաշինի ազատագրումը
գ. «Երկվորմ դիվանագիտական հարաբերությունների հաստատման և զարգացման մասին» արձանագրությունների ստորագրումը
դ. Արթուր Մկրտչյանի ընտրվելը ԼՂՀ Գերագույն խորհրդի նախագահ
ե. հայ ազատամարտիկների կողմից Կրկժանի ազատագրումը
զ. եռաստիճան դատական համակարգի ներդրումը ՀՀ-ում
- 1) զ
2) ա
3) ե
4) դ

24

Պատմական իրադարձությունները դասավորել ժամանակագրական հաջորդականությամբ.

- ա. մամլութների կողմից Հռոմեայի ավերումն ու թալանը
բ. Կոստանդին թագավորահոր մեկնումը մոնղոլների հրամանատարի մոտ
գ. Կիլիկյան հայոց թագավորների և 40 իշխանների սպանությունը մոնղոլների կողմից
դ. Ռայմոնդ-Ռուբենին Կիլիկիայի թագաժառանգ հռչակելը
ե. հայոց գահը Հեթումյաններին ազգակից Նղեցիներին հանձնելը
- 1) բ, դ, ա, ե, զ
2) ա, զ, դ, բ, ե
3) դ, բ, ա, զ, ե
4) բ, զ, դ, ա, ե

25

Կատարել համապատասխանեցում.

Անուն

Ստեղծագործություն

1) Սարգիս Մուրադյան	ա. «Ալեքսանդր Թամանյան»
2) Նիկողայոս Նիկողոսյան	բ. «Կոմիտասի վերջին գիշերը»
3) Արտաշես Հովսեփյան	գ. «Սպասում»
4) Մինաս Ավետիսյան	դ. «Միքայել Նալբանդյան»
	ե. «Իմ ժողովրդի պատմության տարեթվերից»

- 1) 1-բ, 2-դ, 3-ա, 4-զ
2) 1-ե, 2-դ, 3-ա, 4-բ
3) 1-ա, 2-բ, 3-դ, 4-ե
4) 1-բ, 2-դ, 3-ա, 4-ե

26

Կատարել համապատասխանեցում.

Հեղինակ

- 1) Ստեփանոս Պալասանյան
- 2) Մադաքիս Օրմանյան
- 3) Անտոն Գարագաշյան
- 4) Ալեքսանդր Երիցյան

- 1) 1-η, 2-բ, 3-զ, 4-ա
- 2) 1-բ, 2-ե, 3-զ, 4-η
- 3) 1-η, 2-բ, 3-ե, 4-զ
- 4) 1-ե, 2-բ, 3-զ, 4-ա

Ստեղծագործություն

- ա. «Ամենայն Հայոց կաթողիկոսութիւնը և Կովկասի հայք XIX դարում»
- բ. «Ազգապատում»
- գ. «Քննական պատմութիւն Հայոց»
- դ. «Պատմութիւն Հայոց»
- ե. «Հայոց պատմության տեսություն»

27

Հայաստանում ե՞րբ է սկսվել հելլենիստական ժամանակաշրջանը և որքա՞ն է տևել.

- 1) Ք. ա. II դարից, տևել է 6 դար
- 2) Ք. ա. II հազարամյակում, տևել է 4 դար
- 3) Ք. ա. IV դարից, տևել է 2 դար
- 4) Ք. ա. III դարից, տևել է 6 դար

28

Ե՞րբ են Կ. Պոլսի ուսումնական խորհրդի անդամները մշակել արևմտահայերի ներքին կյանքին վերաբերող կանոնադրությունը.

- 1) 1860 թ.
- 2) 1857 թ.
- 3) 1863 թ.
- 4) 1862 թ.

29

Ե՞րբ են հայ-վրացական ուժերն ազատագրել Ամբերդը.

- 1) 1203 թ.
- 2) 1206 թ.
- 3) 1199 թ.
- 4) 1196 թ.

30

Ո՞վ է հայկական առաջին դատաստանագրի ստեղծողը.

- 1) Ներսես Շնորհալին
- 2) Միհրար Գոշը
- 3) Դավիթ Ալավերդին
- 4) Սմբատ Գունդստաֆլը

31 Ո՞վ է XIX դարի առաջին ոռու–պարսկական պատերազմի ժամանակ պարզեցնատրվել Գեղրգիևյան IV աստիճանի խաչով.

- 1) Գրիգոր Մանուչարյանը
- 2) Հակոբ Հարությունյանը
- 3) Մարտիրոս Վեքիլյանը
- 4) Ռոստոմ Բեկը

32 Ո՞ր արքայի մասին է պատմիչի ստորև բերվող վկայությունը.

«Սա մեր քաջակորներից ամենահզորը և ամենախոհեմն էր և նրանց բոլորից քաջ ...և մեր բնակության սահմաններն ընդարձակելով՝ հասցրեց մինչև հին բնակության սահմանների ծայրերը»:

- 1) Տիգրան I Երվանդյանի
- 2) Տրդատ III Արշակունու
- 3) Արտաշես I-ի
- 4) Երվանդ Սակավակյացի

33 Ո՞վ է ստորև մեջբերված խոսքերի հեղինակը.

«Սիալ են բոլոր էն մարդիկ, որոնք կարծում են, թե էս ամենը կարող էր անցնել առանց ծայրահեղ դժողովության բռնկումի, առանց հեղափոխության: Այլ սիալ են նրանք, որոնք կարծում են, թե հեղափոխությունը դրսեցիները՝ ոուսահայերն են սկսել Տաճաստանում»:

- 1) Հրայր Դժոխք
- 2) Հովհաննես Թումանյան
- 3) Մկրտիչ Խրիմյան
- 4) Անդրանիկ Օզանյան

34 Միջնադարում ի՞նչ անունով էր հայտնի փիլիսոփայությունը.

- 1) աստվածաբանություն
- 2) բնագիտություն
- 3) իմաստասիրություն
- 4) ճարտասանություն

35

Հայաստանի Հանրապետությունը կարողացավ իրավական (դե յուրէ) ձանաչում ստանալ Անտանտի երկրների կողմից և մասնակցել հաշտության խորհրդաժողովին, որովհետև

- 1) նորահոչակ հայկական պետության զինված ուժերը պատերազմում էին Խորհրդային Ռուսաստանի դեմ
- 2) նորահոչակ հայկական պետությունը դարձավ աշխարհամարտի մասնակից կողմ
- 3) այդ մասին տերությունների դեկավարները պայմանավորվել էին Բեռլինի վեհաժողովում
- 4) Հայաստանի Հանրապետությունը այդ իրավունքը ստացել էր Ազգերի լիգայի կողմից

36

Պայմանագրերը դասավորել ըստ կնքման ժամանակագրական հաջորդականության.

- ա. Գեորգիևսկի
- բ. Սան Ստեֆանովի
- գ. Թուրքմենչայի
- դ. Բուխարեստի
- ե. Գյուլիստանի
- զ. Ալբրիանուպոլսի

- 1) ա, ե, դ, զ, գ, բ
- 2) ե, ա, զ, գ, բ, դ
- 3) դ, ե, զ, գ, բ, ա
- 4) ա, դ, ե, զ, գ, բ

37

Իրադարձությունները դասավորել ժամանակագրական հաջորդականությամբ.

- ա. Սարդուրի III-ի հիշատակումն ասորեստանյան արձանագրություններում
- բ. հայկական նոր թագավորության հռչակումը Պարույր Հայկազունու գլխավորությամբ
- գ. Տուշպա մայրաքաղաքի հիմնադրումը
- դ. Թիգլաթպալասար III-ի արշավանքը դեպի Տուշպա

- 1) զ, ա, դ, բ
- 2) բ, զ, դ, ա
- 3) դ, զ, բ, ա
- 4) զ, դ, ա, բ

38

Ենթակա թագավորությունների անվանումները համապատասխանեցնել դրանց հիմնադիրների անուններին.

1) Տաշիր–Զորագետ	ա. Սմբատ
2) Այունիք	բ. Գագիկ
3) Վասպուրական	գ. Գուրգեն
4) Վանանդ	դ. Մուշեղ
	ե. Դավիթ
-
1) 1–ե, 2–ա, 3–բ, 4–գ
2) 1–ե, 2–զ, 3–դ, 4–ա
3) 1–զ, 2–ա, 3–բ, 4–դ
4) 1–ա, 2–դ, 3–զ, 4–բ

39

Թվարկվածներից որո՞նք են բնորոշում նէպը.

- 1) արգելվեց դրամական աշխատավարձի կիրառումը
- 2) վերականգնվեց ազատ առևտուրը
- 3) խոշոր և միջին բոլոր ձեռնարկությունները սեփականաշնորհվեցին
- 4) աշխուժացան ապրանքադրամական հարաբերությունները քաղաքի և զյուղի միջև
- 5) պարենհարկի փոխարեն մտցվեց պարենմասնատրումը

40

Թվարկվածներից որո՞նք Արտաշես I-ի բարեփոխումների հետևանքներ չեն.

- 1) Կարգավորվեցին արքունի գործակալությունները:
- 2) Պահպանվեց նախկին վարչական բաժանումը:
- 3) Օրինականացվեցին ազարակատերերի՝ մինչ այդ կատարած հողային զավթումները:
- 4) Չորքը բաժանվեց 4 գորավարությունների:
- 5) Գյուղական համայնքները հետ ստացան ազարակատերերի կողմից զավթված հողերը:
- 6) Պահպանվեց համայնքի հողային սեփականությունը:

41

Թվարկվածներից որք ՝ 1914 թ. ռուս-թուրքական համաձայնագրի պայմաններից չեն.

- 1) Տեսուչներն իրավունք էին ստանում նշանակելու և պաշտոնանկ անելու ապաշնորհ կամ օրինազանց պաշտոնյաներին:
- 2) Հողային հարցերը պետք է վճռվեին տեսուչի անմիջական վերահսկողությամբ:
- 3) Ռուսաստանի գրաված տարածքում ստեղծված երեք հայկական մարզերը կառավարվելու էին գեներալ-կոմիսարի և նրա երկու օգնականների միջոցով:
- 4) Յոթ նահանգներից՝ Էրզրում, Տրապիզոն, Սեբաստիա, և Վան, Բիթլիս, Խարբերդ, Դիարբեքիր, Ճևավորվելու էր երկու վարչական միավոր:
- 5) Ստեղծված վարչական միավորները կառավարվելու էին երկու օտարերկրյա ընդհանուր տեսուչների կողմից:
- 6) Արևմտյան Հայաստանի տարածքում ստեղծվելու էր հատուկ գեներալ-նահանգապետություն:

42

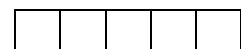
Գտնել այն իրադարձությունը, որը խախտում է տրված շարքի ժամանակա-գրական հաջորդականությունը.

- 1) Միլանի կայսերական իրովարտակի ընդունումը
- 2) Մծբինի 40-ամյա պայմանագրի խախտումը Շապուհ II-ի կողմից
- 3) Առաջին տիեզերական ժողովի գումարումը
- 4) Մազրութների թագավոր Սանեսանի զորքի ներխուժումը Հայաստան
- 5) Վաչե Մամիկոնյանի և նրա զինակիցների նահատակվելը

43

Իրադարձությունները դասավորել ժամանակագրական հաջորդականությամբ.

- 1) Ազգային միացյալ կուսակցության դեկավար մարմնի՝ խորհրդի ձևավորումը
- 2) Արկադի Վոլսկու նշանակվելը ԼՂԻՄ Հատուկ կառավարման կոմիտեի նախագահ
- 3) Հայոց համազգային շարժման առաջին համագումարի բացումը
- 4) ԽՍՀՄ ժողովրդական պատգամավորների առաջին համագումարի սկիզբը
- 5) «Ղարաբաղ» կոմիտեի ստեղծումը

44

Հայկական լեռնաշխարհի լեռնազագարների բարձրությունները համապատասխանեցնել լեռնազագարների անվանումներին.

ա. Կապուտջուղ

բ. Արագած

գ. Մասիս

դ. Սիփան

ե. Միս

1) 3975 մ

2) 3906 մ

3) 4434 մ

4) 5165 մ

5) 4096 մ

6) 3925 մ

ս	
թ	
գ	
դ	
ե	

45

Տրված 6 պնդումներից յուրաքանչյուրի համար ընտրել՝ Ճիշտ է, Սխալ է, Չգիտեմ պատասխաններից որևէ մեկը:

- 1) Կիլիկյան Հայաստանի բանակում մեծ էր արքունական հեծելազորի հրամանատարի՝ սպասալարի դերը:
- 2) Կիլիկյան Հայաստանում կանցլերի պաշտոնը սովորաբար տրվում էր Սսի արքեպիսկոպոսին կամ կրթված և լեզուներ իմացող այլ հոգևորականի:
- 3) Սպարապետությունը Կիլիկյան Հայաստանում Ռուբինյանների ժառանգական պաշտոնն էր:
- 4) Կիլիկյան Հայաստանի կանոնավոր բանակի հիմնական կորիզը հեծելազորն էր:
- 5) Պատերազմի ժամանակ Կիլիկյան Հայաստանը կարող էր ռազմադաշտ հանել 80–100 հազար զորք:
- 6) Կիլիկյան Հայաստանի մշտական բանակի կազմակերպումը սկսվել է Լսոն II-ի օրոք:

Բ մակարդակ

46

Թվարկվածներից որո՞նք են բնորոշ իրավապաշտպանին.

- ա. պայքարում էր բնության և շրջակա միջավայրի պաշտպանության համար
բ. անընդունելի էր համարում խորհրդային օրենքները և պաշտոնապես
հռչակված արժեքները
գ. խորհրդային իշխանություններից պահանջում էր պահպանել օրենքները և
ԽՍՀՄ Սահմանադրությունը
դ. խորհրդային իշխանության դեմ զինված պայքար էր մղում
ե. պայքարում էր մարդու իրավունքների պաշտպանության համար

- 1) զ, ե
- 2) ա, դ
- 3) գ, դ
- 4) բ, ե

47

Ընտրել տերմինների կամ հասկացությունների ճիշտ բացատրությունները.

- ա. 1826–1828 թթ. ռուս–պարսկական պատերազմի օրերին մի խումբ հայ մտավորականների մշակած ազատագրական նախագծի համաձայն՝ ռուսական կայսր Նիկոլայ I-ը կրելու էր նաև «Հայոց թագավոր» տիտղոսը:
բ. Արևելյան Հայաստանի տարածքում ռուսական իշխանությունների ստեղծած և
12 տարի գոյություն ունեցած վարչական միավորը կոչվում էր Երևանի նահանգ:
գ. Վերին Բասենի վարչական կենտրոն Հասան կալան ռուս մեծ գրող Ա. Պուշկինն անվանել է «Արզրումի (Էրզրում) բանալի»:
դ. Սյունիքում կազմավորված կիսանկախ իշխանությունները կոչվել են սղնախներ:
ե. Ռուսաստանի կազմում Շամքոր կենտրոնով 1840 թ. ստեղծված վարչական միավորը կոչվում էր Կասպիական մարզ:

- 1) բ, դ
- 2) ա, զ
- 3) ա, ե
- 4) զ, ե

48

Թվարկվածներից որո՞նք են Խորհրդային Հայաստանի արդյունաբերացման արդյունքներ.

- ա. Հիմնադրվեց քիմիական արդյունաբերությունը:
- բ. Գյումրին դարձավ պղնձարդյունաբերության կենտրոն:
- գ. Երկրորդ հնգամյակի տարիներին կառուցվեց 18 արդյունաբերական ձեռնարկություն:
- դ. Առաջին երկու հնգամյակների տարիներին կառուցվեց 44 արդյունաբերական ձեռնարկություն:
- է. Ղափանը դարձավ ոսկու արդյունահանման կենտրոն:
- զ. Բանվորների թիվն աճեց և 1940 թ. կազմեց 500 000:
- Է. Երևանում կառուցվեց արհեստական կառչուկի ԽՍՀՄ առաջին գործարանը:
- 1) ա, դ, է
2) ա, զ, է
3) բ, է, զ
4) բ, դ, է

49

Թվարկվածներից որո՞նք են Գագիկ I Բագրատունու գործունեության հետևանքներից.

- ա. Անիի թագավորությանը միացվեցին Դվինի և Ատրպատականի ամիրայությունները:
- բ. Հայկական գորքը նրա օրոք դարձավ հզոր ուժ, և հետևողականորեն ընդարձակվեցին պետության սահմանները:
- գ. Ճնշվեց Տայքի Դավիթ Կյուրապաղատի անհնազանդությունը:
- դ. Կառուցվեց Անիի երկրորդ պարիսպների գիծը:
- է. Բագրատունյաց թագավորությունը հասավ իր հզորության ու ծաղկման գագաթնակետին:
- զ. Գագիկ I-ի կինը՝ Կատրամիդե թագուհին, Զորագետի հովտում հիմնեց Սանահինի և Հաղպատի վանքերը:
- Է. Հայկական տարածքների մեծ մասը փաստորեն միավորվեց Բագրատունիների կենտրոնական թագավորության գերիշխանության ներքո:
- 1) զ, է, զ
2) բ, զ, է
3) ա, զ, դ
4) բ, է, է

50

Թվարկված հայոց գահակալներից ո՞վ է թագավորել հինգերորդը՝ ըստ ժամանակագրական հաջորդականության.

ա. Վաղարշ I	գ. Բակուր Արշակունի
բ. Խոսրով I	է. Տրդատ III
զ. Որմիզդ-Արտաշիր	ը. Խոսրով II
դ. Սանատրուկ	թ. Վաղարշ II
ե. Տրդատ I	ժ. Տրդատ II
- 1) զ
2) է
3) թ
4) բ

51

Իրադարձությունները դասավորել ժամանակագրական հաջորդականությամբ.

- ա. Կ. Պոլսի հայոց պատրիարքության ստեղծումը
բ. Նոր Զուղայում հայկական տպարանի ստեղծումը
զ. Զաքարիա կաթողիկոսի եղբորորդի Սմբատի օծումը հայոց թագավոր
դ. Լվովի տպարանի հիմնադրումը
ե. Կասրե-Շիրինի պայմանագրի կնքումը
զ. Օսմանյան զորքերի արշավանքը Մեֆյան Իրանի դեմ Սելիմ Ահեղ սուլթանի գլխավորությամբ
է. Երևանի գրավումը շահ Աբասի զորքերի կողմից
- 1) զ, դ, ե, բ, է, ա, զ
2) զ, ա, զ, է, դ, ե, բ
3) ա, զ, զ, է, դ, բ, ե
4) ա, զ, զ, է, դ, ե, բ

52

Իրադարձությունները դասավորել ժամանակագրական հաջորդականությամբ.

- ա. Խանասորի արշավանքը
բ. հայերի կոտորածն Աղանայում
զ. Պետոյի և Մարտիկի զոհվելը
դ. Ռուսաստանում ապրող հայերի պատգամավորական ժողովը Էջմիածնում
ե. Վանի հերոսամարտը՝ Մկրտիչ Ավետիսյանի դեկավարությամբ
զ. հայ-թաթարական ընդհարումների ավարտը
է. Զեյթունի ապատամբությունը՝ Նազարեթ Չավուշի դեկավարությամբ
ը. Սասունի ինքնապաշտպանությունը՝ Անդրանիկի գլխավորությամբ
թ. Սասունի հերոսամարտը՝ Մեծն Մուրադի դեկավարությամբ
ժ. Մշն U. Առաքելոց վանքի կոփը
- 1) թ, է, բ, զ, ա, դ, ը, ե, ժ, զ
2) թ, է, ե, զ, ա, ժ, ը, դ, դ, բ
3) բ, դ, զ, ը, ժ, ա, զ, ե, է, թ
4) ժ, ե, զ, դ, ա, զ, թ, թ, ը, է

53

Հայոց աստվածների անունները համապատասխանեցնել հունական աստվածների անուններին՝ հելլենիստական դարաշրջանում ընդունված համադրությամբ.

1) Ափրողիտէ	ա. Արեգ-Միհր
2) Արտեմիս	բ. Արամազդ
3) Հերակլես	գ. Աստղիկ
4) Հելիոս	դ. Անահիտ
5) Զևս	ե. Նանե
6) Ապոլոն	զ. Վահագն
	է. Տիր

- 1) 1-q, 2-դ, 3-q, 4-ա, 5-ք, 6-է
- 2) 1-q, 2-դ, 3-է, 4-ա, 5-ք, 6-q
- 3) 1-դ, 2-է, 3-ա, 4-զ, 5-ք, 6-է
- 4) 1-q, 2-է, 3-q, 4-ա, 5-է, 6-ք

54

Ընտրել երեք սխալ պնդումները

- ա. Ըստ ավանդության՝ Բելի նկատմամբ Հայկի տարած հաղթանակի տարին (Ք. ա. 2492 թ.) համարվել է Բուն Հայոց թվականի սկիզբը:
- բ. Հայաստանի չափազանց բարենպաստ պայմաններն ու աշխարհաքաղաքական դիրքը անցյալում և նորագույն շրջանում առաջացրել են տարբեր պետությունների, ժողովուրդների և քոչվոր ցեղերի հետաքրքրությունը:
- գ. Հայաստան առաջին անգամ հիշատակվում է Ք. ա. XVI դ. Խեթական մի արքայի արշավանքների կապակցությամբ, որոնց ժամանակ նրա դեմ դուրս է գալիս այդ երկրի թագավոր Խուկանան:
- դ. Խեթական աղբյուրների համաձայն՝ Հայաստան թագավորությունն ունեցել է արքունիք, բանակ, արքունի դիվան՝ իր դպիրներով, ինչպես նաև դիցարան:
- ե. «Նախրի» անվամբ իրենց երկիրը կոչել են նաև Վանի թագավորության տիրակալներն ասուրերենով զրված արձանագրություններում:
- զ. Հայերի օգտագործած արեգակնային օրացույցի հիմքով տոմարական համակարգերից առավել նշանավոր են Հայոց մեծ թվականը, Հայոց միջին թվականը և Հայոց փոքր թվականը:
- է. Ըստ Մովսես Խորենացու՝ Տիգրան Մեծը, ի թիվս բազում այլ բարեփոխումների, բարեկարգել ու ճշգրտել է օրացույցը:
- ը. Ասուրա-բաբելական աղբյուրներում Հայաստանն «Ուրարտու» անվամբ հիշատակվում է մինչև Ք. ա. IV դարի առաջին կեսը:

- 1) ա, զ, ը
- 2) զ, զ, է
- 3) դ, է, ը
- 4) բ, զ, է

55

Թվարկված պայմաններից որո՞նք են ճիշտ արտահայտում Դամասկոսում կնքված հայ-արաբական դաշնագրի բովանդակությունը.

- ա. Հայաստանի ամրոցներում արաբները տեղակայելու էին իրենց կայազորները:
- բ. Բյուզանդացիների ներխուժման դեպքում խալիֆայությունն այնքան զորք էր ուղարկելու, որքան կամենային հայերը:
- գ. Հայաստանում գանձվող հարկի հաշվին հայերը պահելու էին 25-հազարանոց այրուձի:
- դ. Խալիֆայությունն առնվազն տասը տարի Հայաստանից հարկ չեր գանձելու:
- ե. Հայաստանում գանձվող հարկի հաշվին պահվող հայոց այրուձին պետք է պատրաստ լիներ գործելու այլ տեղերում:
- զ. Պարսիկների ներխուժման դեպքում նույնպես խալիֆայությունն այնքան զորք էր ուղարկելու, որքան պահանջեին հայերը:
- է. Արաբական խալիֆայությունն առնվազն երեք տարի Հայաստանից հարկ չեր գանձելու, իսկ դրանից հետո հայերը վճարելու էին այնքան, որչափ կամենային:
- 1) բ, դ, զ
 - 2) ա, ե, զ
 - 3) ա, գ, է
 - 4) բ, ե, է

56

Ստորև թվարկված պատմական իրադարձությունների պատճառներից և հետևանքներից որո՞նք են ճիշտ.

- ա. Ք. ա. 716 թ. աշնանը հյուսիսից անակնկալ հայտնվեցին քոչվոր կիմերների ցեղերը, որի արդյունքում Ըուսա I-ը անհաջողություններ կրեց, դրանից կ օգտվելով՝ Սարգոն II-ը հարձակվեց Վանի թագավորության վրա:
- բ. Հայ-մակեդոնական համագործակցության արդյունքում կործանվեց Աքեմենյան տերությունը:
- գ. Ալեքսանդր Մակեդոնացու տերության ժառանգման համար պայքարն ավարտվեց տերության տրոհմամբ:
- դ. Երվանդ I-ի՝ Ք. ա. 360-ական թթ. սկսած հակապարսկական ապստամբությունն ավարտվեց պարտությամբ:
- ե. Արտաշատի հայ-հռոմեական պայմանագրի համաձայն՝ Հայաստանը պահպանեց իր նվաճումները Հարավային Միջազգետքում:
- զ. Արածանիի ճակատամարտում հռոմեացիների պարտությունը նպաստեց հայկական դիրքերի ամրապնդմանը Կորդուքում ու Հյուսիսային Միջազգետքում:
- է. Տիգրանակերտի ճակատամարտում պարթևական ուժերի նահանջը նպաստեց Տիգրանակերտի զրավմանը հռոմեացիների կողմից:
- 1) ա, գ, զ
 - 2) բ, դ, զ
 - 3) բ, դ, է
 - 4) ա, դ, է

Ղեկավար

Ինքնապաշտպանության վայր

- 1) Արմենակ Եկարյան
- 2) Հայկակ Կոսոյան
- 3) Հակոբ Կոտոյան
- 4) Դուկաս Տեռվլեթյան
- 5) Տիգրան Անդրեասյան
- 6) Մկրտիչ Յոթնեղբայրյան

- ա. Մուսա լեռ (Մուետիս)
- բ. Շատախ
- գ. Վան՝ Քաղաքամեջ
- դ. Ուրֆա
- ե. Շապին Կարահիսար
- զ. Վան՝ Այգեստան
- է. Մուշ

- 1) 1-q, 2-q, 3-p, 4-k, 5-w, 6-t
- 2) 1-t, 2-k, 3-q, 4-k, 5-w, 6-p
- 3) 1-q, 2-q, 3-k, 4-k, 5-w, 6-t
- 4) 1-q, 2-w, 3-k, 4-q, 5-p, 6-t

Տրվածներից առանձնացնել երեք կետ, որոնք Շահամիր Շահամիրյանի կազմած հայկական պետականության վերականգնման նախագծի հոդվածներից չեն.

- ա. Ռուսաստանի օգնությամբ ազատագրված Հայաստանը հոչակել հանրապետություն՝ խորհրդարանական կառուցվածքով:
 - բ. Հայաստանում 20 տարի ժամանակով տեղակայել 6-հազարանոց ռուսական զորք:
 - գ. Ռուսաստանում բնակվող հայերից և վրացիներից կազմել կամավորական զորաշոկատներ և ռուսական զորքերի հետ ուղարկել Վրաստան:
 - դ. Հայաստանի և Ռուսաստանի միջև սահմանել ազատ երթևեկություն:
 - ե. Հայոց թագավորին ընտրել ռուսական կայսրի կողմից, իսկ այնուհետև օժել Էջմիածնում:
 - զ. Պետերբուրգում ունենալ Հայաստանի կառավարության դեսպան:
 - է. Հայաստանի մայրաքաղաք դարձնել Վաղարշապատը կամ Անին:
- 1) բ, ե, զ
 - 2) զ, դ, զ
 - 3) ա, զ, է
 - 4) զ, ե, է

Տրված պնդումներից որո՞նք են ճիշտ.

- ա. Մուսավաթական Աղրբեջանը, ոգևորվելով Անդրկովկասում Թուրքիայի նվաճողական քաղաքականությունից, հավակնություններ դրսենուեց հայկական տարածքներ Շարուր-Դարալազյազի, Զանգեզուրի, Ղարաբաղի, Կարսի և Լոռու նկատմամբ:
- բ. Բաթումի պայմանագրով հայկական կողմը պետք է լուծարեր հայկական բոլոր զորամասերը:
- գ. Թուրքական զորքերի հարձակումը դեպի Բաքու սկսվեց 1918 թ. մայիսին, սակայն մինչև հոկտեմբեր ամիսը նրանց չհաջողվեց գրավել քաղաքը:
- դ. Գերմանիան դրականորեն վերաբերվեց Բաթումի պայմանագիրը վերանայելու հարցին, որովհետև նա ցանկանում էր Անդրկովկասը պահել իր ազդեցության ոլորտում:
- ե. Հայ-վրացական հաշտության համաձայն՝ «Լոռու չեզոք գոտում» տեղակայվեցին անզիական զորամասեր:
- զ. «Լոռու չեզոք գոտում» սահմանվեց հատուկ կառավարում, որն իրականացվելու էր Հայաստանի և Վրաստանի լիազոր ներկայացուցիչների համատեղ դեկավարությամբ և անզիացի գեներալ-նահանգապետի ընդհանուր վերահսկողությամբ:
- է. Բաթումի պայմանագրի համաձայն՝ ՀՀ-ն պահպանեց Առանձին հայկական կորպուսը:
- ը. Սևրի պայմանագրի համաձայն՝ հայ-վրացական սահմանը որոշելու էր ԱՄՆ-ի նախագահ Վիլսոնը:
- թ. Թուրք-հայկական պատերազմի ժամանակ Թիֆլիսում կնքված հայ-վրացական համաձայնագրով երեք ամսով «Լոռու չեզոք գոտի» մտցվեցին վրացական զորքեր:
- 1) դ, զ, թ
 - 2) բ, դ, է
 - 3) ա, զ, ը
 - 4) ե, զ, թ

Ընտրել տերմինների կամ հասկացությունների ճիշտ բացատրությունները.

- 1) Հայաստանի պարսկա-բյուզանդական բաժանումից հետո Տուրութերան նահանգը հայտնի էր «Մեծ Հայք» անունով:
- 2) Հայաստանի պարսկա-բյուզանդական բաժանումից հետո Բարձր Հայք նահանգը հայտնի էր «Մասն Մեծ Հայոց» անունով:
- 3) Նախարարական տների կրտսեր իշխանները կոչվում էին ոստանիկներ:
- 4) Պարսից արքայի և բյուզանդական կայսեր միջև 363 թ. կնքված պայմանագիրը անվանել են «ամոթալի»:
- 5) Հերթ ոստիկանի «աշխարհագրով» մտցված՝ ըստ գերդաստանների՝ երդերի, ոչ մահմեդականներից գանձվող հարկը կոչվում էր ծխահարկ:
- 6) Հայաստանի պարսկա-բյուզանդական բաժանումից հետո Այրարատ նահանգի մեծ մասից կազմված վարչական միավորը կոչվեց «Ներքսագոյն Հայք»:
- 7) Հայաստանի պարսկա-բյուզանդական բաժանումից հետո Տայք նահանգը հայտնի էր «Ներքին Հայք» անունով:

61

Թվարկվածներից որո՞նք են արդի կրթամշակութային կյանքի իրական արդյունքներ.

- 1) Գևորգ Գևորգյանը ստեղծեց Գարեգին Նժդեհին նվիրված հուշահամալիրը Կապանում:
- 2) Լորիս Ճգնավորյանը 2001 թ. ստանձնեց Հայաստանի ֆիլհարմոնիկ նվազախմբի ղեկավարությունը:
- 3) Երևանում կանգնեցվել է Արա Շիրազի «Հովհաննես Բաղրամյան» ձիարձանը:
- 4) 1990–ական թթ. ևս, ինչպես խորհրդային շրջանում, հայ կերպարվեստի առաջատար ճյուղը դարձավ դիմանկարը:
- 5) Գեղարվեստական կյանքում որոշ աշխուժություն մտցրեց «Մկրտչյան» մասնավոր պատկերասրահը:
- 6) Հայաստանում իր գործունեությունը վերսկսեց աշխարհահռչակ դիրիժոր Օհան Դուրյանը:
- 7) Սփյուռքահայ նկարչուհի Սոնիա Պալասանյանի նախաձեռնությամբ 1993 թ. Երևանում բացվեց Նորարար փորձառական արվեստի կենտրոնը (ՆՓԱԿ) սեփական պատկերասրահով:

62

Ստորև տրված պատմական իրադարձությունների պատճառներից և հետևանքներից որո՞նք են ձիշտ.

- 1) Հոկտեմբերյան հեղաշրջման արդյունքում ոռւսական զորքերը մնացին Արևմտյան Հայաստանում:
- 2) Հոկտեմբերյան հեղաշրջման արդյունքում Ռուսաստանում ձևավորվեց իշխանության գործադիր նոր մարմին՝ Շողկոմիտրիք:
- 3) Փետրվարյան հեղափոխության շնորհիվ Ռուսաստանում միապետությունից անցում կատարվեց ժողովրդավարության:
- 4) Փետրվարյան հեղափոխության հետևանքով Անդրկովկասում ստեղծվեց իշխանության նոր մարմին՝ Անդրկովկասի կոմիսարիատը:
- 5) Փետրվարյան հեղափոխության հետևանքով Ռուսաստանում իշխանության եկան բոլշևիկները:
- 6) Հոկտեմբերյան հեղաշրջման արդյունքում ամբողջովին փոխվեց Ռուսաստանի արտաքին և ներքին քաղաքականությունը:
- 7) Հոկտեմբերյան հեղաշրջման արդյունքում Ռուսաստանը միացավ Անտանտին:

63

Ստորև բերված պնդումներից որո՞նք են սխալ.

- 1) Մլեհը խաչակիրներից ազատագրեց Աղանա, Մսիս և Անարզարա քաղաքները:
- 2) Հարևան Եզիզոսի և Իրանի հետ գործակցելու քայլերից դժգոհ բարձր-աստիճան հոգևորականները և իշխանները դավադրություն կազմակերպեցին և սպանեցին Մլեհին:
- 3) Մլեհի վարած քաղաքականությունը և իրազործած բարեփոխումները նպաստեցին հայոց պետության ամրապնդմանը և հզորացմանը:
- 4) Մլեհը բարեկարգեց Սիս քաղաքը և դարձրեց Կիլիկյան Հայաստանի մայրաքաղաք:
- 5) Մլեհը դաշնակցեց Տրիպոլիի ամիրայի հետ:
- 6) Մլեհի իշխանության սկզբում Դաշտային Կիլիկիան կրկին Բյուզանդիայի տիրապետության տակ էր. միայն նրա արևելյան մի քանի շրջաններ պատկանում էին խաչակիրներին:
- 7) Մլեհը խաչակիրներից հետ վերցրեց Դաշտային Կիլիկիայի արևելյան շրջաններում գտնվող բերդերը:

64

Ստորև բերված փաստարկներից որո՞նք են սխալ.

- 1) Դարեկ III Կողոմանոսը ողջ Աքեմենյան տերության տիրակալ դարձավ Ք. ա. 336 թ.:
- 2) Ք. ա. 331 թ. Հայաստանի անկախությունը վերականգնեցին Երվանդ (Օրոնտես) III-ը՝ Մեծ Հայքում, Միթրառաւտեսը՝ Փոքր Հայքում:
- 3) Աքեմենյան արքա Արտաքսերքսես III-ի դեմ Կյուրոս Կրտսերը ապստամբել է Ք. ա. 360 թ.:
- 4) «Անաբասիս» թարգմանաբար նշանակում է «Տասը հազարի նահանջը»:
- 5) Աքեմենյան տերությունում վարչական միավորները կոչվում էին ստրատեգիաներ:
- 6) Դարեկ I-ի դեմ Բաբելոնում բարձրացած ապստամբությունը գլխավորում էր հայազգի Արախան՝ Խալդիտայի որդին:
- 7) Ք. ա. 522–521 թթ. Ընթացքում բռնկված ապստամբության ժամանակ Կամբիզը Հյուսիսային Միջագետքում պարտություն կրեց հայերից:
- 8) Մինչև Ք. ա. 331 թ. Հայաստանը մնաց Աքեմենյան տերության կազմում՝ որպես սատրապություն:

65

Թվարկվածներից ո՞ր երկուսն են խախտում իրադարձությունների տրված շարքի ժամանակագրական հաջորդականությունը.

- 1) գյուղմիասիարկի շրջանառության մեջ մտնելը
- 2) Ա. Սպենդիարյանի տեղափոխվելը Ղրիմից Հայաստան
- 3) Գ. Սունդուկյանի անվան պետական դրամատիկական թատրոնի բացումը
- 4) Լենինականի պետական թատրոնի հիմնադրումը
- 5) պատանի հանդիսատեսի թատրոնի բացումը
- 6) ռուսական դրամատիկական թատրոնի հիմնադրումը
- 7) Հայաստանի խորհրդային կերպարվեստագետների միության ստեղծումը
- 8) Հայաստանի կերպարվեստի թանգարանի կազմակերպումը
- 9) Երևանի գեղարվեստական ինստիտուտի հիմնադրումը

66

Իրադարձությունները դասավորել ժամանակագրական հաջորդականությամբ.

- 1) Արամ Մանուկյանի հաստատվելը որպես Երևանի նահանգի դիկտատոր
- 2) Սովորթլուի (Սարնաղբյուրի) հաղթական կոիվների սկիզբը
- 3) Ալեքսանդրապոլում հայ ազգային–քաղաքական կազմակերպությունների ներկայացուցիչների խորհրդակցությունը
- 4) Տարոնի 500 կամավորների ուժերով Ներքին Թալինի բերդի գրավումը
- 5) Ղարաքիլիսայի հերոսամարտի սկիզբը
- 6) Բաշ Ապարանի հերոսամարտի սկիզբը

--	--	--	--	--	--

67

Իրադարձությունները դասավորել ժամանակագրական հաջորդականությամբ.

- 1) Պետոսի ուղարկվելը Արևելք
- 2) Խոռմեա–պոնտական պատերազմների ավարտը
- 3) Վաղարշ I Արշակունու գահ բարձրանալը Պարթևստանում
- 4) Տիգրան Մեծի և Գողերձ II-ի միջև պայմանագրի կնքումը
- 5) Մասանյան արքայատոհմի հիմնումը
- 6) Մարաստանի սելևկյան սատրապ Տիմարքոսի ապստամբությունը

--	--	--	--	--	--

68

Կատարել համապատասխանեցում.

- ա. Արամ Մանուկյան
 բ. Ավետիք Սահակյան
 գ. Համո Օհանջանյան
 դ. Հովհաննես Հախվերդյան
 ե. Ավետիս Ահարոնյան
 զ. Սարգիս Կասյան

- 1) ՀՀ զինվորական նախարար
- 2) Ազգային պատվիրակության ղեկավար
- 3) ՀՀ վարչապետ
- 4) ՀՀ խորհրդի նախագահ
- 5) Փարիզի խորհրդաժողովում ՀՀ պատվիրակության ղեկավար
- 6) Հայաստանի ՌՀԿ նախագահ
- 7) ՀՀ ներքին գործերի նախարար

ա	
բ	
գ	
դ	
ե	
զ	

69

Հայոց կաթողիկոսների անունները համապատասխանեցնել նրանց հետ կապված իրադարձություններին.

- ա. Ս. Հոփիսիմե տաճարի կառուցումը
- բ. Ավարայրի Ճակատամարտը
- գ. Ներսեհապատի Ճակատամարտը
- դ. Արշակունյաց արքայատոհմի անկումը
- ե. Դվինի 554 թ. եկեղեցական ժողովի գումարումը
- զ. Զվարթնոցի տաճարի կառուցումը

- 1) Կոմիտաս Մամիկոնյան
- 2) Հովհաննես Ա Մանդակունի
- 3) Հովսեփ Ա Վայոցձորցի
- 4) Ներսես Գ Տայեցի
- 5) Հովհաննես Բ Գաբրենացի
- 6) Ներսես Բ Բագրևանդացի
- 7) Սահակ Պարթև

ա	
բ	
գ	
դ	
ե	
զ	

70

Տրված 6 պնդումներից յուրաքանչյուրի համար ընտրել՝ Ճիշտ է, Սխալ է, Չգիտեմ պատասխաններից որևէ մեկը:

- 1) Մելիքջան Մելիք-Շահնազարյանցը անկախ է ճանաչվել Երևանի խանից և նշանակվել Արարատյան երկրի քաղանթար:
- 2) Նադիր շահի օրոք իրենց տիրապետությունները պահպանել էին նաև Սյունիքի և Ղարադաղի հայկական մելիքությունները:
- 3) XVIII դարի սկզբին Ռուսաստանը պայքար էր մղում Բալթիկ, Սև և Միջերկրական ծովերի ափերին հաստատվելու համար:
- 4) Ֆլորենցիայում դուքսը Օրուն խոստացավ զորք տրամադրել՝ Հայաստանն ազատագրելու նպատակով:
- 5) Վիեննայի արքունիքը Օրուն համաձայնություն չտվեց օգնելու Հայաստանի ազատագրման գործում:
- 6) Խամսայի մելիքությունների կառավարիչ Դիզակի մելիք Եզանը ստացել էր նաև խանի տիտղոս: